

Na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o zaštiti konkurencije („Službeni list CG“, broj 44/12) Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2014. godine, donijela je

Uredbu o grupnom izuzeću od zabrane sporazuma o prenosu tehnologije

Predmet

Član 1

Grupno izuzeće od zabrane sporazuma o prenosu tehnologije (u daljem tekstu: grupno izuzeće) vrši se pod uslovima, po postupku i kriterijumima utvrđenim ovom uredbom.

Sporazumi na koje se primjenjuje grupno izuzeće

Član 2

Grupno izuzeće primjenjuje se na sve sporazume o prenosu tehnologije kojima se može spriječiti, ograničiti ili narušiti konkurencija, ako su ispunjeni uslovi iz člana 9 Zakona o zaštiti konkurencije (u daljem tekstu: Zakon) i ove uredbe.

Grupno izuzeće iz stava 1 ovog člana primjenjuje se:

- 1) za vrijeme važenja ugovornih odredbi koje za cilj ili posljedicu mogu imati povredu konkurencije i za vrijeme važenja registrovane zaštite intelektualne svojine odnosno u slučaju *know-how* za vrijeme trajanja tajnosti odnosno samo ograničeno za vrijeme važenja ugovora u slučaju povrede poverljivosti od strane licenciranog korisnika *know-how*;
- 2) na sve ugovorne odredbe o prenosu tehnologije koje su u vezi sa kupovinom proizvoda od strane korisnika licence ili su u vezi sa licenciranjem ili ustupanjem drugih prava intelektualne svojine ili *know-how* u korist korisnika licence, u mjeri u kojoj su te ugovorne odredbe u direktnoj vezi sa proizvodnjom ili prodajom ugovornog proizvoda.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) *tehnološka prava* su *know-how* kao i sva druga prava intelektualne svojine uključujući i prijavu za registraciju tih prava, a naročito patenti, modeli, dizajn, topografije poluprovodnika; sertifikati o dodatnoj zaštiti za medicinske proizvode ili druge proizvode gdje se sertifikati o dodatnoj zaštiti mogu dobiti, sertifikat oplemenjivača biljne sorte i autorska prava na kompjuterskim programima (*software*);
- 2) *ugovor o transferu tehnologije* je:

- a) ugovor o tehnološkom pravu između dva nezavisna učesnika na tržištu sa ciljem proizvodnje ugovornog proizvoda od strane korisnika licence i/ili njegovih podizvođača;
- b) ustupanje tehnoloških prava između dva nezavisna učesnika na tržištu sa ciljem proizvodnje ugovornog proizvoda, a gdje dio rizika eksploatacije tehnologije snosi vlasnik licence;
- 3) *ugovorna obaveza uzajamnosti* je obaveza iz ugovora o prenosu tehnologije gdje dva nezavisna učesnika na tržištu unakrsno prenose licencu na tehnologiji, u jednom ili više ugovornih odnosa, gdje licence predstavljaju konkurentne tehnologije ili mogu biti korišćene za proizvodnju konkurentne tehnologije;
 - 4) *ugovorna obaveza bez uzajamnosti* je prenos prava licencne tehnologije na drugu ugovornu stranu ili unakrsno davanje takvih prava, gdje se licence ne odnose na konkurentne tehnologije i ne mogu biti korišćene za proizvodnju konkurentnog proizvoda;
 - 5) *proizvod* su roba ili usluga, poluproizvod ili usluga, i finalni proizvod;
 - 6) *ugovorni proizvod* je proizvod koji je proizveden, direktno ili indirektno, korišćenjem licencirane tehnologije;
 - 7) *know-how* je skup informacija, koje su proizvod iskustva, testiranja i primjene, a koje su:
 - a) tajne, odnosno nisu opšte poznate ili lako dostupne drugim licima;
 - b) značajne i korisne za proizvodnju ugovornog proizvoda; i
 - c) prepoznatljive i jasne;
 - 8) *relevantno tehnološko tržište* je tržište za prava licencne tehnologije i njenih supstituta, odnosno svih tehnoloških prava koja se mogu smatrati međusobno zamjenjivim sa stanovišta korisnika licence, a po osnovu karakteristika, naknade za korišćenje i namjeravane upotrebe;
 - 9) *konkurenti na tržištu* su učesnici na tržištu koji su međusobno konkurenti na relevantnom tržištu na kojem:
 - a) su tehnološka prava licencirana i u upotrebi, odnosno učesnici na tržištu koji izdaju licencu za korišćenje konkurentnih tehnoloških prava (stvarni konkurenti na relevantnom tržištu);
 - b) se prodaje ugovorni proizvod, odnosno učesnici na relevantnom tržištu na kojem se prodaje ugovorni proizvod (stvarni konkurenti) ili učesnici na relevantnom tržištu koji bi bez ugovora o prenosu tehnologije bili u mogućnosti da u slučaju malog i stalnog povećanja cijena preduzmu dodatna ulaganja u kratkom vremenskom periodu ili druge neophodne troškove sa ciljem ulaska na relevantno tržište (potencijalni konkurenti);
 - 10) *selektivni distributivni sistem* je distributivni sistem u kojem vlasnik licence prenosi, direktno ili indirektno, licencu za proizvodnju samo onim korisnicima koji zadovoljavaju unaprijed utvrđene kriterijume pri čemu su korisnici licence dužni da ugovorni proizvod ne prodaju na području koje je vlasnik licence zadržao za sopstveno poslovanje i snabdijevanje;
 - 11) *ekskluzivno pravo na licenci* je zabrana vlasniku licence da obavlja proizvodnju po osnovu prava iz licencirane tehnologije uz zabranu prenošenja prava na licenci trećoj strani u potpunosti ili samo za određene namjene ili određeno područje;
 - 12) *ekskluzivno područje* je dodijeljeno područje na kojem je isključivo jedan korisnik licence ovlašćen da obavlja proizvodnju ugovornog proizvoda, ali gdje je moguće i

izdavanje odobrenja dodatnom korisniku licence za proizvodnju ugovornog proizvoda za određenog kupca na određenom području, kada je druga licenca izdata sa ciljem omogućavanja dodatnog izvora snabdijevanja za tog kupca;

13) *ekskluzivna grupa kupaca* je pravo jedne ugovorne strane da aktivno prodaje ugovorni proizvod određenoj grupi kupaca.

Uslov ispunjenja tržišnih udjela

Član 4

U svim slučajevima zaključenja ugovora o prenosu tehnologije, uslov za grupno izuzeće je ograničeno učešće na relevantnom tržištu ugovornih strana.

U slučaju zaključenja ugovora o prenosu tehnologije između konkurenata na tržištu, grupno izuzeće se primjenjuje ako zajednički tržišni udio ugovornih strana nije veći od 20% na relevantnom tržištu, a u slučaju da ugovorne strane nijesu konkurenti na relevantnom tržištu, grupno izuzeće primjenjuje se ako tržišni udio svake od ugovornih strana nije veći od 30% na relevantnom tržištu na kojem svaka ugovorna strana obavlja privrednu djelatnost.

Prilikom utvrđivanja tržišnog udjela iz stava 2 ovog člana, naročito se uzimaju u obzir:

- 1) vrijednost ostvarenog prihoda, a u slučaju da podaci o vrijednosti prihoda na relevantnom tržištu ne mogu biti utvrđeni, tržišni udio se utvrđuje na osnovu ostvarenog obima prometa;
- 2) podaci iz prethodne kalendarske godine;
- 3) ostvarena vrijednost ili obim prometa svih povezanih lica ugovornih strana.

Tržišni udio vlasnika licence na relevantnom tehnološkom tržištu licenciranog prava, izračunava se na osnovu ukupnog ostvarenog prometa licenciranih tehnoloških prava na relevantnom geografskom tržištu i relevantnom tržištu proizvoda, odnosno na osnovu podataka o ostvarenom prometu ugovornog proizvoda od strane vlasnika i korisnika licence.

U slučaju kada je tržišni udio ugovornih strana iz stava 2 ovog člana ispod utvrđenog maksimuma, ali u toku trajanja ugovora usljed povećanja prihoda ili obima prometa bude iznad predmetnih vrijednosti, grupno izuzeće iz člana 2 ove uredbe nastaviće da se primjenjuje za period od dvije uzastopne kalendarske godine, i počinje da teče nakon isteka godine u kojoj je prvi put ostvaren tržišni udio iznad 20%, odnosno 30%.

Horizontalni sporazumi na koje se ne primjenjuje grupno izuzeće

Član 5

Grupno izuzeće ne primjenjuje se na sporazume o prenosu tehnologija između konkurenata kojima se direktno ili indirektno, pojedinačno ili zajedno sa drugim činionicima pod kontrolom ugovornih strana utvrđuju ograničenja koja imaju za cilj:

- 1) ograničenja prava jedne ugovorne strane da samostalno utvrđuje prodajnu cijenu kupcima u daljoj prodaji;
- 2) ograničenja obima proizvodnje ugovornog proizvoda, osim ograničavanja korisnika licence bez obaveze uzajamnosti ili na teret samo jednog korisnika licence uz obavezu uzajamnosti;
- 3) podjelu kupaca ili teritorije prodaje;
- 4) ograničavanje prava korišćenja primaoca licence na sopstvenoj tehnologiji ili ograničavanje prava bilo koje ugovorne strane da sprovodi istraživanje i razvoj osim u slučajevima kada je ograničenje prava neophodno radi sprječavanja pristupa trećoj strani licenciranom *know-how*.

Grupno izuzeće primjenjuje se i na sporazume iz stava 1 tačka 3 ovog člana, u slučaju postojanja:

- 1) ugovorne obaveze primaoca ili davaoca licence, bez obaveze uzajamnosti, da ne vrše proizvodnju licencirane tehnologije u okviru područja koje je ograničeno za drugu ugovornu stranu na ekskluzivnoj osnovi i/ili da ne obavljaju aktivnu i/ili pasivnu prodaju u okviru ekskluzivno dodijeljene teritorije ili ekskluzivno dodijeljene grupe kupaca drugoj ugovornoj strani;
- 2) ograničenja aktivne prodaje primaoca licence, bez obaveze uzajamnosti, na određenom području ili određenoj grupi kupaca koji su na ekskluzivnoj osnovi dodijeljeni drugom primaocu licence od strane nosioca prava i pod uslovom da korisnik takvog prava nije bio konkurent davaocu licence u vrijeme zaključenja njegove licence;
- 3) ograničenja korisnika licence, bez obaveze uzajamnosti, da proizvodi ugovorni proizvod isključivo za sopstvene potrebe, ali bez ograničenja korisnike licence da ugovorni proizvod prodaje aktivno i pasivno kao rezervne djelove za sopstvene proizvode;
- 4) ograničenje korisnika licence, bez obaveze uzajamnosti, da proizvodi ugovorni proizvod samo za određenog kupca kada je pravo na korišćenje licence prenijeto sa ciljem obezbeđenja alternativnog izvora snabdijevanja za tog kupca.

Vertikalni sporazumi na koje se ne primjenjuje grupno izuzeće

Član 6

Grupno izuzeće ne primjenjuje se na sporazume između učesnika na tržištu koji nijesu konkurenti, kojima se direktno ili indirektno, pojedinačno ili zajedno sa drugim činiocima pod kontrolom ugovornih strana utvrđuju ograničenja koja imaju za cilj:

- 1) ograničenje prava ugovorne strane da samostalno utvrđuje cijene u daljoj prodaji trećem licu, a bez uticaja na mogućnost utvrđivanja maksimalne ili preporučene preprodajne cijene i u slučajevima u kojima ograničenje prava nema za posljedicu utvrđivanje cijene u fiksnom ili minimalnom iznosu kao rezultat pritiska ili podsticaja bilo koje ugovorne strane;
- 2) ograničenje teritorije ili grupe kupaca kojima korisnik licence može pasivno prodavati ugovorne proizvode;

- 3) ograničenje aktivne ili pasivne prodaje korisnika licence krajnjim korisnicima, pri čemu korisnik licence posluje u okviru selektivne distributivne mreže i na nivou maloprodaje, a bez uticaja na pravo ograničavanja poslovanja takvog korisnika licence izvan odobrenog mjesta sjedišta i poslovanja.

Grupno izuzeće primjenjuje se na sporazume iz stava 1 tačka 2 ovog člana u slučajevima:

- 1) ograničenja pasivne prodaje na teritoriji ili grupi kupaca koju je ekskluzivno za sebe zadržao vlasnik licence;
- 2) obaveze proizvodnje ugovornog proizvoda isključivo za sopstvene potrebe, kada je korisnik licence slobodan da aktivno i pasivno prodaje ugovorni proizvod kao rezervne djelove za sopstveni proizvod;
- 3) obaveze proizvodnje ugovornog proizvoda isključivo za određenog kupca, kada je licenca izdata sa ciljem obezbjeđivanja alternativnog izvora snabdijevanja za tog kupca;
- 4) ograničenja prodaje krajnjim korisnicima kada je korisnik licence učesnik u trgovini na veliko;
- 5) ograničenja prodaje distributerima koji nisu prethodno odobreni od strane vlasnika licence u slučaju postojanja selektivne distributivne mreže.

Ako ugovorne strane nijesu konkurenti u trenutku zaključenja, ali to postanu u toku trajanja ugovora, odredbe člana 5 ove uredbe i st. 1 i 2 ovog člana, primjenjivaće se za vrijeme trajanja ugovora, osim u slučaju materijalne izmjene ugovora koja uključuje i slučajeve zaključenja novog ugovora o prenosu tehnologije i korišćenja prava na tehnološkim proizvodima koji se mogu smatrati konkurentnim.

Izričito zabranjena ugovorna ograničenja

Član 7

Grupno izuzeće u skladu sa članom 2 ove uredbe ne primjenjuje se ako postoje direktne ili indirektne obaveze:

- 1) korisnika licence da prenese ekskluzivno pravo ili ustupi sva ili dio prava vlasniku licence ili trećem licu određenom od strane vlasnika licence u odnosu na unapređenje ili proširenje mogućnosti korišćenja ugovornog tehnološkog proizvoda koji je predmet licence; ili
- 2) jedne ugovorne strane da ne osporava zakonitost zaštite intelektualne svojine čiji je nosilac u Crnoj Gori druga strana, a bez uticaja na mogućnost raskida ugovora o prenosu tehnologije u slučaju da ekskluzivni korisnik licence osporava valjanost bilo kog prava licencirane tehnologije, ili
- 3) jedne ugovorne strane da ne osporava zakonitost zaštite intelektualne svojine čiji je nosilac u Evropskoj uniji druga strana, a bez uticaja na mogućnost raskida ugovora o prenosu tehnologije u slučaju da ekskluzivni korisnik licence osporava valjanost bilo kog prava licencirane tehnologije.

Ako ugovorne strane nijesu konkurenti na tržištu, grupno izuzeće iz člana 2 ove uredbe, ne primjenjuje se u slučaju postojanja direktne ili indirektno obaveze kojom se ograničava korisnik licence da koristi sopstvena prava na određenoj tehnologiji ili ograničenja prava bilo koje ugovorne strane da sprovodi istraživanje i razvoj osim u slučaju kada je takvo ograničenje neophodno radi sprječavanja objavljivanja licenciranog *know-how* trećoj strani.

Promjena tržišnih uslova

Član 8

Sporazumi o prenosu tehnologije ne ispunjavaju uslove za izuzeće od zabrane, u skladu sa članom 9 Zakona, ako je pristup:

- 1) tehnologiji treće strane ograničen usljed ograničenja prava korisnika licence da koristi tehnološka rješenja treće strane; ili
- 2) potencijalnim korisnicima licence na tržištu ograničen usljed postojanja mreže sličnih zabranjenih sporazuma kojima su vlasnici licence ograničeni u izdavanju licence drugim korisnicima ili u slučaju postojanja ekskluzivnog ugovora o korišćenju licence sa korisnikom licence koji već posluje na istom relevantnom tržištu kao vlasnik ili korisnik tehnologije koja se smatra zamjenjivom sa stanovišta korisnika.

U svakom pojedinačnom slučaju postojanja većeg broja nezavisnih ugovornih odnosa između istih ili drugih ugovornih strana kojima se vrši prenos tehnologija koje se mogu smatrati zamjenjivim, a gdje je osnov prenosa ekskluzivno pravo korisnika licence za teritoriju Crne Gore, grupno izuzeće se ne primjenjuje ako je tržišni udio bilo koje ugovorne strane na tržištu na kojem posluje svaka ugovorna strana veći od 50%.

U slučajevima iz stava 2 ovog člana ugovorne strane će obezbijediti izuzeće od zabrane na osnovu procjene uslova utvrđenih u čl. 9 i 12 Zakona.

Odložena primjena

Član 9

Odredba člana 7 stav 1 tačka 3 ove uredbe primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu

Član 10

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:

Podgorica, _____ 2014. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
Milo Đukanović**